

VERKSAMHETSBESKRIVNING

Omsorg om funktionshindrade

Härnösands
kommun

INNEHÅLL

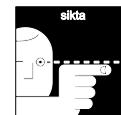
Inledning		3
Vision		3
Målgrupper.....		3
Lagstiftning.....		3
Områdets olika verksamheter		4
Personlig assistans.....		4
Ledsagareservice		4
Kontaktperson		5
Avlösarservice		5
Korttidsvistelse		5
Korttidstillsyn		5
Bostad med särskild service för barn och ungdom		5
Bostad med särskild service för vuxna.....		5
Daglig verksamhet.....		5
Socialpsykiatri		6
Individstöd		6
Sysselsättning		6
Öppen verksamhet.....		6
Resurscenter.....		6
Medarbetare.....		6
Utvecklingsområden.....	 	7
Tillgänglighet.....	 	8
Kvalitetssystem		8
Sammanställning av verksamheter		9
Funktionsnedsättning är inte det samma som funktionshinder....		10

Inledning

Denna verksamhetsbeskrivning är övergripande och presenterar samtliga insatser inom programområdet för personer med funktionsnedsättning som beviljats stödinsatser.

Verksamheten benämns olika runt om i landets kommuner. Under senare tid har de flesta bytt ut handikappomsorg till andra mer tidsenliga benämningar.

Vision

Alla människors lika värde och lika rätt ligger till grund för programrådets arbete och verksamhet. Det övergripande målet för verksamheten är att personer med funktionsnedsättning kan uppnå delaktighet, jämlikhet och gemenskap och leva så likt andra som möjligt. Programrådet arbetar efter normaliseringsprincipen vilken innebär att en person med funktionsnedsättning har samma rättigheter och skyldigheter som andra i samhället.

Målgrupper

Verksamheten vänder sig till personer med vissa funktionsnedsättningar.

De personer som beviljas insatser efter biståndsbedömning, skall få sina behov tillgodosedda av personal med relevant kompetens inom programrådets olika verksamheter.

Stödet skall ske i samverkan med för brukaren nödvändiga aktörer. Brukaren och dess företrädare skall vara nöjd med insatserna som ges.

Lagstiftning

Programrådets verksamhet och stödinsatser regleras utifrån olika lagstiftningar:

- Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.
- Socialtjänstlagen, SoL.
- Hälso- och sjukvårdslagen, HSL
-

Andra styrdokument förutom lagstiftning och förordning, är bl.a Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd samt FN: s standardregler, för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning, delaktighet och jämlikhet.

Sedan 2007 också FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

LSS och SoL

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS är en rättighetslag. Den enskilde beviljas sökt insats om följande villkor uppfylls

- Personen ska tillhöra någon av personkretsarna:
  - 1 Personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd.
  - 2 Personer med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom
  - 3 Personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.
- Personen ska vara i behov av sökt insats.
- Behovet ska inte redan vara tillgodosett.

Utifrån Socialtjänstlagen (SoL), som är en ramlag, kan den enskilde, efter individuell prövning, beviljas bistånd.

Myndighetsutövningen, dvs. prövning av sökt insats enligt SoL eller LSS, utförs av biståndshandläggare på kommunens Stöd och biståndsenhet.

Den som får bistånd har fortfarande ansvar för sin egen person och sin situation. Alla insatser bygger på frivillighet.

Verksamheter

Personlig assistans

Insatsen erbjuds personer med funktionsnedsättning som efter utredning bedöms behöva omfattande hjälp med grundläggande behov av stöd för tex personlig hygien, att äta, mm. Om assistansbehovet överstiger 20 timmar i veckan kan Försäkringskassan efter utredning bevilja assistansersättning.

LOV – lagen om valfrihet, innebär att assistansberättigad själv kan välja utförare av assistansen.

Ledsagareservice

Målsättningen med ledsagarservice är att bryta isolering för personen med funktionsnedsättning och att hjälpa den enskilde att aktivt kunna delta i samhällslivet. Omsorg eller omvårdnad ingår inte i uppdraget.

Kontaktperson

Personer med funktionsnedsättning kan ha rätt till kontaktperson, dvs en person som ställer sig till förfogande som medmänniska och som "bryr sig om". Alternativt kan stödet också bestå av en kontaktfamilj. Kontaktperson kan ges utifrån LSS eller SoL.

Avlösarservice

Syftet med avlösarservice är att bereda föräldrar/anhöriga en möjlighet till avlastning. Det sker genom att någon annan än tex föräldrarna tar hand om personen med funktionsnedsättning under kortare perioder i hemmet .

Korttidsvistelse

Vistelsen skall göra det möjligt för anhöriga att få avlösning i omvårdnaden och dessutom kunna erbjudas som miljöombyte och rekreation för den enskilde. Exempel på insats är korttidshem eller kontaktfamilj. Insatsen ges enligt LSS.

Korttidstillsyn

I kommunen finns korttidstillsyn för ungdomar i åldrarna 13-21 år, sk Eftis, med möjlighet till olika fritids aktiviteter och gemenskap. Ungdomarnas föräldrar ges därmed också möjlighet till förvärvsarbete.

Barn- och skolförvaltningen verkställer "eftis" verksamheten på uppdrag av Socialnämnden.

Bostad med särskild service för barn och ungdom

Insatsen ges i situationer där barnet trots olika stödinsatser helt eller delvis, inte kan bo kvar hos sina föräldrar.

Insatsen kan erbjudas i form av familjehem eller bostad med särskild service för unga (I Härnösand kallat elevhem).

Boendet på elevhem kan vara orsakat av barnets eller den unges skolsituation och/eller av omfattande omvårdnadsbehov.

Programområdet erbjuder också platser till andra kommuner för ungdomar som studerar på gymnasiesärskolan i Härnösand.

Bostad med särskild service för vuxna

Insatsen är en boendeform som ges enligt LSS. Personerna är vuxna och har behov av särskilt boende i gruppboendestad eller serviceboendestad.

I gruppboendet bor fem eller maximalt sex personer med omfattande behov av stöd och service. Serviceboendet kan omfatta upp till ca tio boende med lägre behov av stöd och service. Det finns tillgång till gemensamhetsutrymme i båda boendeformerna.

Daglig verksamhet

Daglig verksamhet riktar sig till personer med utvecklingsstörning, autism eller hjärnskada och som på grund av funktionsnedsättning inte kan stå till arbetsmarknadens förfogande eller utbilda sig. Insatsen kan ges vid dagcenter, integrerade arbetsplatser eller på företagsplatser ute i kommunen.

Den dagliga verksamhet som anordnas av kommunen ska inte betraktas som ett regelrätt arbete/anställningsförhållande.

Socialpsykiatri

För personer med psykisk funktionsnedsättning finns olika former av stöd i kommunen. Stödformer såsom boende, sysselsättning, individstöd mm erbjuds via LSS eller socialtjänstlagen (SoL) efter biståndsprövning.

Individstöd

Insatsen erbjuds personer med psykisk ohälsa eller andra kognitiva funktionsnedsättningar.

Stödet har en rehabiliterande/ habiliterande inriktning och bygger på delaktighet. Målet för den enskilde är att stödet skall leda till ökad självständighet.

Sysselsättning

Personen får stöd till en meningsfull sysselsättning utifrån egna önskemål och förutsättningar. Insatsen erbjuds i första hand till personer med psykisk funktionsnedsättning.

Öppen Verksamhet

Träffpunkt Tunnelplan erbjuder personer med psykisk ohälsa kravlös gemenskap med möjligheter till måltidsgemenskap.

Resurscenter

Resurscenter för kognitivt stöd är ett samarbete mellan Härnösands kommun och Landstinget Västernorrland. Syftet med Resurscenter är att erbjuda information och kunskap om kognitivt stöd och hjälpmedel. Resurscenter vänder sig till personer med behov av kognitivt stöd och hjälpmedel, anhöriga, personal samt andra intresserade.

Medarbetare

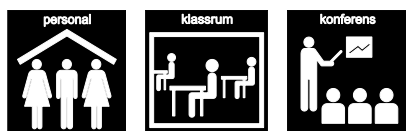

Personal och uppdragstagare

Programområdet har ca 200 medarbetare. Därutöver finns ca 200 personer med frivilliga uppdrag, tex som kontaktperson eller ledsagare.

I verksamhetens ledning finns enhetschefer, konsulenter och programområdets chef. Därtill finns centrala lednings- och stabsfunktioner.

Utvecklingsområden

Vård och Omsorgs College

Arbetsgivare och utbildare i Ånge, Sundsvall, Timrå, Kramfors och Härnösand inom vård och omsorgsområdet samverkar.

Kompetensförstärkning

Under åren 2011 till 2015 har ett utbildningspaket i tre steg som har genomförts. Satsningen har vänt sig till all omvårdnadspersonal. Utbildningspaketet innehåller grundläggande datadokumentation, genomförandeplaner, kognitiva stöd och arbetsmodeller. Fram till och med vårterminen 2015 har utbildning pågått i specialpedagogik motsvarande 100 gymnasiepoäng.

Diskussioner mellan arbetsgivare och fackliga parter har lett till ändrad titel för omvårdnadspersonal till en mer yrkesspecifik benämning. Titeln omvårdnadspersonal har ändrats till habiliteringspersonal och rehabiliteringspersonal.

Yngre personer med funktionsnedsättning tar modern teknik till hjälp tex som kommunikationsstöd. Stora krav ställs på personalens kompetens avseende teknik, data, sociala medier, mm. Därför är det nödvändigt att kompetensfrågorna får en framskjuten roll i planering och politiska ställningstaganden.

Behov av nya boendeformer

Nya målgrupper har identifierats och alternativa stödmodeller behöver tillskapas utöver de traditionella. Ett exempel är att yngre personer med lindrig utvecklingsstörning riskerar att hamna i missbruk och kriminella beteenden. Den här målgruppen har behov av personal men vill inte bo i traditionella service- och gruppboendestäder utan vill leva som andra.

Behovet bland våra äldre brukare både avseende omvårdnad och anpassade boendemiljöer ökar. Vissa gruppboendestäder har funnits länge och motsvarar inte dagens krav på tillgänglighet. Ökad personalbemanning i gruppboendestäderna då brukare "går i pension" och inte längre deltar i daglig verksamhet är en högaktuell fråga.

Vissa brukare med psykisk funktionsnedsättning som har utåtagerande beteendestörningar har svårt att bo tillsammans med andra där man kommer direkt ut i gemenskapslokaler. Det ställer krav både på anpassade lokaler och personal med rätt utbildning och erfarenhet.

Samverkan mellan kommunen och övriga aktörer behöver intensifieras för att nyttja gemensamma resurser i arbetet med att skapa alternativ till bland annat boendeformer, daglig verksamhet/sysselsättning/arbete/studier.

Programområdet Omsorg om funktionshindrade medverkar när tillgänghetslösningar skall diskuteras inför till exempel ny- och ombyggnationer eller planändringar. Planerna presenteras också för det kommunala Tillgänglighetsrådet som är organiserat under Kommunstyrelsen.

Kvalitet

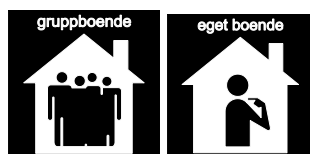

Enligt Socialtjänstlagen och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade ska insatserna inom socialtjänsten vara av god kvalitet för att säkerställa den enskildes behov av omsorg, vård och service. Därför utförs kontinuerliga kvalitetskontroller inom verksamhetens olika områden.

Sammanställning av verksamheter

Gruppboende LSS för vuxna

Beckhusgatan 6	boende vuxna, 6 lgh
Bergstigen 18	boende unga, 2 pl
Eriksbergsgård 6A	boende vuxna, 5 lgh
Koltrastvägen 139	boende vuxna, 6 lgh
Ludvig Nordströmsgatan	boende vuxna, 5 lgh

Nattviksgatan 5	boende vuxna, 6 lgh
Pumpacksgatan 3E	boende vuxna, 5 lgh
Pumpacksgatan 10	boende vuxna, 6 lgh
Södravägen 44	boende vuxna, 8 lgh
Talgoxevägen 6	boende vuxna, 5 lgh

Utsiktavägen 2	boende vuxna, 6 lgh
Volontären 5-6	boende vuxna, 6 lgh
Volontären 9-10	boende vuxna, 4 lgh
Volontärvägen 10B	boende vuxna, 6 lgh
Vårstagatan 7A	boende vuxna, 6 lgh
Vårstagatan 7B	boende vuxna, 2 lgh
Östanbäcksgatan 23	boende vuxna, 6 lgh

Servicebostäder LSS för vuxna

Pumpacksgatan 3A	boende vuxna, 10 lgh
Pumpacksgatan 3B	boende vuxna, 10 lgh
Tunnelplan 31B	boende vuxna, 10 lgh

Korttidsboende LSS för barn/ungdom

Gullivans korttidsboende (nyttjas av 30 brukare)	boende barn/unga 8 pl
---	--------------------------

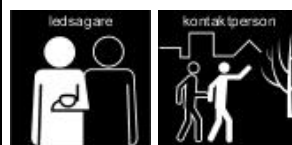
Elevhem

Eriksbergsgård 12	boende unga, 4 pl
N:a Kyrkogatan 16C	boende unga, 4 pl

Gruppboende för vuxna personer med psykisk funktionsnedsättning

Vårstagatan 9A + B (LSS)	boende vuxna, 8 lgh
Källvägen 10 (SoL)	boende vuxna, 10 lgh

Ca 160 boendeplatser

Individuella insatser

Individstöd
Ca 60 brukare

Individuella insatser som kontaktperson, ledsagarservice, avlösarservice, korttidsfamiljer och externa placeringar.

Ca 200 brukare

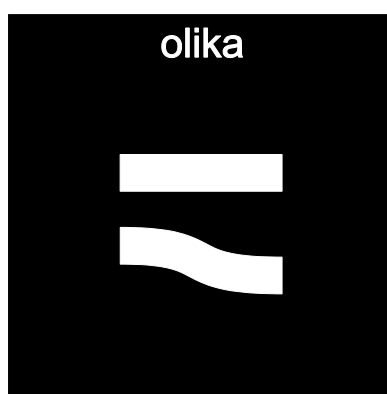
Daglig verksamhet och sysselsättning

Gula villans café
Villagruppen
Gullivans dagliga verksamhet
Ringén
Rosen

Murbergsgruppen
Härnö vedhantering
RB Demontering
Franzengruppen
KreaTiva
Träffpunkt Tunnelplan

Företagsplatser
Ca 150 brukare

FUNKTIONSNEDSÄTTNING

är INTE detsamma som funktionshinder

Definition funktionsnedsättning och funktionshinder

Begreppet handikapp har utgått efter revidering av Socialstyrelsen. Funktionsnedsättning och funktionshinder är inte längre synonymer.

Funktionsnedsättning: nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga.

Funktionshinder: definieras som den begränsning som en funktionsnedsättning innebär för en person i relation till omgivningen. En viktig konsekvens är att funktionshinder inte är något som en person har, utan det är miljön som är funktionshindrande.

Härnösands
kommun